Câteva completări la revista “CUGET ROMÂNESC” (Buenos Aires, Argentina)

June 24, 2017

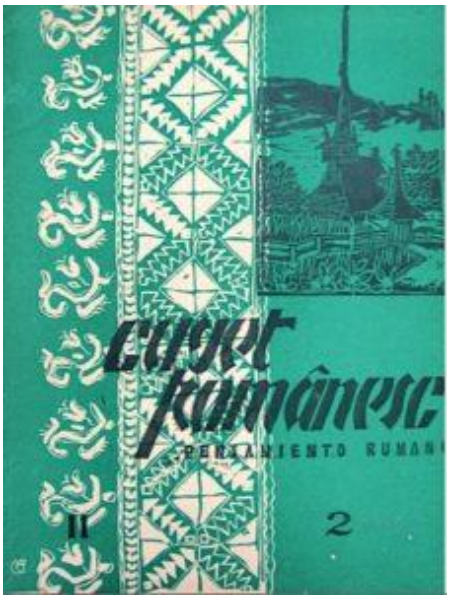

Coperta revistei (Anul II, Nr. 2, Martie – Aprilie, 1952)

♦ ***“CUGET ROMÂNESC” – “Pensamiento Rumano”*** (*“revistă de cultură românească*”, cu sacrificiul si sub îngrijirea redacțională a unui comitet de intelectuali din exil). Anul I, Nr. 1, Ianuarie – Februarie 1951, Buenos Aires, Argentina. Motto: *“Pe-al nostru steag e scris unire / unire’n cuget si simțiri”*. Din 1952, sub conducerea prof. de filologie romanică Dumitru Găzdaru[1)] dela Universitatea Catolică din Buenos Aires. Colaborări diverse: Dem. Gh. Nolla, arh. Ovidiu Coatu, J. N. Manzatti, D. Tărăoiu, G. Racoveanu, Dumitru Găzdaru, Toader Ioras, D. St. Marin, Lucia A. Popovici, Stan Ionescu, Mile Lefter, Nicolae Seitan, Virgil Ionescu, Anton Bălan, s.a. Coperta grafică: Ovidiu Coatu. În cadru auxiliar, ca *Supliment Literar*, revista a oferit în primii ani (începând cu numărul 1) si o prețioasă antologie sub titlul *“Pagini alese din Scriitorii Români”*, justificată ca o adevărată necesitate în exil: *“Prezența unui mare număr de tineri, născuți si crescuți în străinătate si care n’au avut norocul să ia contact cu literatura noastră ca si dorința aproape unanimă a lumii din exil de a reciti multe din paginile de seamă ale acesteia, ne-au îndemnat să încercăm a umple, într’o mică măsură, marele gol pe care-l provoacă lipsa de biblioteci românesti în exil”* (I, Nr. 5 – 6, Decembrie 1951). Sunt reproduse versuri din creația poeților Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, George Cosbuc, Lucian Blaga, Octavian Goga, Nichifor Crainic, Radu Demetrescu-Gyr, Gh. Topârceanu, Tudor Arghezi si alții, schițe, nuvele ori povestiri din operele scriitorilor români în frunte cu Ion Creangă, B. Delavrancea, N. Gane, Al. O Teodoreanu, Ion Slavici, Emil Gârleanu s.a., sau de importanță pentru lumea românească si legionară, asa cum au fost scrisorile lui Ion I. Moța către părinții săi,

din lucrarea cu titlul **“Testamentul lui Ion Moța”**. Un grupaj de *Note* si însemnări încheie sumarul publicației, împreună cu rubricile permanente rezervate pentru: *Cărți* (recenzii), *Publicații* si *Cronici* diverse care sunt cuprinse în spațiul exclusiv intitulat **Cultura Românească în Exil**. În ***“Cuvântul înainte”*** al primului număr semnat de redacție, este exprimat faptul că *“cei care fac sacrificiul să o scrie si să o răspândească înțeleg să o pună întreagă în serviciul românismului”*, coalizată realei rezistențe care se face *“cu temei numai acolo unde are loc si oprimarea, acolo unde năpârcile, instrumente de totdeauna ale pârjolului bolsevic, au inoculat veninul distrugător de neamuri si civilizații”*, celor care, *“în orice colț de țară românească, rezistă: luptând, suferind, rugându-se si murind înfrățiți. Această înfrățire* – continuă redacția – *va constitui si pentru noi cei de aici singura mare lozincă”* si *“spre realizarea ei vor tinde deci toate strădaniile noastre”*. ***“Manifestări culturale ale Românilor din exil”*** se intitulează prima prezentare generală asupra intelectualilor români refugiați întocmită de Prof. D. Găzdaru, lista cuprinzând succint numele, spațiul de manifesare, titlurile si țările de refugiu ale acestora. Cadrul final al acestui număr îl constituie *suplimentul literar* care se axează la început cu expunerea diverselor aspecte ale datinelor si obiceiurilor de Crăciun întâlnite în scrierile lui Ion Creangă (frag. preluate din vol. “Aminitiri din copilărie”), I.L. Caragiale (“O cronică de Crăciun”), versuri si colinde aparținând poetului Mihai Eminescu (“Rugăciune”) sau G. Dem Teodorescu (“Crăciunul Românesc”, “Mos Ajunul”), ori cele din care *“se reflectă zbuciumul si lupta predecesorilor”* cum ar fi “Hora Unirii” de Vasile Alecsandri sau nemuritoarea “Doină” a lui Eminescu.

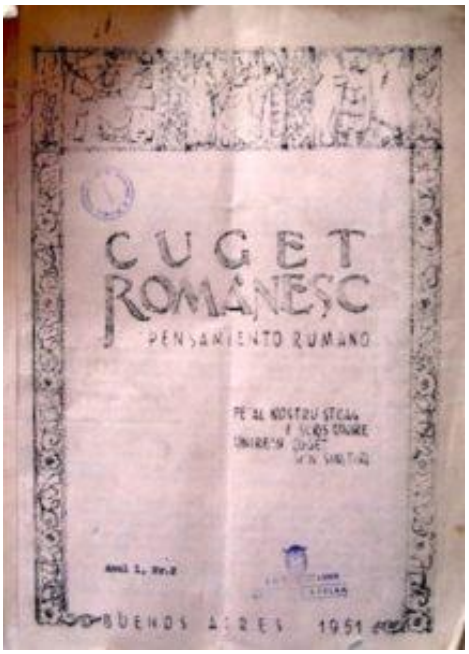

Coperta revistei (Anul I, Nr. 2, Martie – Aprilie 1951)

Despre manifestările *comemorative* din țară în cursul anului precedent cu privire la centenarul nasterii poetului Mihail Eminescu, redacția ia atitudine în numărul 2 pe lunile Martie – Aprilie față de falsificările apărute în “Viața Românească”, *“revista vânduților, sub direcția Greco-bulgarului M. Ralea”*, care *“a avut nerusinarea să dăruiască Românilor un Eminescu inedit, plastografiat cu concursul unui poet de duzină, care ascunde sub pseudonimul său pe cineva*

care n'are nimic cu națiа românească. Mistificarea era prea grosolană pentru a trece neobservată, dar nimeni n'a protestat în România, unde astăzi se permit numai aplauzele… În opera politică a lui M. Eminescu sunt foarte numeroase paginile referitoare la pericolul rusesc. Cele mai caracteristice însă, si parcă anume scrise pentru a desminți pe falsificatorii dela Bucuresti, – scrie "Cuget Românesc" – *sunt acelea din studiul intitulat* **România în luptă cu Panslavismul***…, rămas multă vreme înmormântat în paginile ziarului Timpul, la care Eminescu era redactor principal, si abia în 1941… reeditat si adus la cunostința publicului românesc"* (articolul *"**Mihail Eminescu față de pericolul rusesc"***), tradus de altfel si în limba spaniolă si publicat la începutul primelor pagini cu titlul ***"Mihail Eminescu frente al peligro ruso"***. Studiul este reprodus în întregime în cadrul *suplimentului literar* al revistei, precedat, ca adevărate litere de foc în eternitate, de cuvintele marelui naționalist apărute în ziarul "Timpul" din 3 Martie 1878: *"A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominațiunii rusesti. Numele Basarab si Basarabeni există cu mult înaintea vremii în care acest pământ devenise românesc; acest nume singur este o istorie întreagă"*. Tot în legătură cu aceste aspecte ale relațiilor româno-ruse se înscrie în acest număr si articolul ***"Petre Carp – Un simbol pentru zilele noastre"*** semnat de Virgil Deltă (Ionescu?!, pseudonim, desigur), fiind arătată poziția acestuia ca *"una dintre marile figuri ale politicei românesti, care a combătut din toate puterile orice apropiere de Rusia"*, în care *"vedea un permanent pericol, si cel mai mare, care amenință existența noastră ca neam latin".* Din conținut mai luăm cunostință de tragica moarte în exil a tânărului pianist si compozitor Dinu Lipatti (la 2 Decembrie 1950, în Elveția, Geneva) din rândurile pe care le semnează în chip de omagiu Nello Manzatti (sub pseudonimul Ion Ion), cum si de ecourile apărute în ***"Presa franceză despre Dinu Lipatti"*** ale aceluiasi autor care se iscăleste apoi cu inițialele M. N. Subliniem, deasemenea, continuarea articolului intitulat ***"Manifestări culturale ale Românilor din exil"*** din numărul de debut al publicației, unde se revine cu precizări asupra *"listei de intelectuali români care au păstrat peste graniță legături de creație cu stiința, literatura, ziaristica si arta românească"*, ea urmând a fi completată si sistematizată în viitor într'o selecție *"pe țări"*, un *"prim articol informativ"* de referință, *"în modul cel mai sobru si mai obiectiv cu putință",* fiind *"despre întreaga activitate culturală românească realizată în Argentina".* Găsim în această listă, între alții, pe laureatul Academiei de Muzică din Bucuresti, prof. univ. Jean Constantinescu, profesor la Universitatea din Mendoza, pe cel al profesorului A. Corpaci dela Universitatea din La Plata, Facultatea de Stiințe, catedra de Geodezie Superioară, numele emeritului Doctor în Litere, prof. Dumitru Găzdaru, fost profesor al Universității din Iasi si Bucuresti si director al Academiei Române din Roma, la catedra de Filologie Romanică dela Universitatea din Buenos Aires, Popescu Oreste, Doctor în Stiințe Economice si Politice dela Universitatea din Innsbruck, Nello Manzatti, literat si compozitor muzical, Horia Vintilă, licențiat în drept, gazetar si scriitor sau Mile Lefter, avocat, fost Director General al Monitorului Oficial si al Imprimeriilor Statului, Doctor în Stiințe Teologice la Institutul Oriental din Roma, pentru a ne rezuma doar la câteva din numele celor pomeniți în lista întocmită. Din cel de-al patrulea număr al revistei apărut în August 1951 asupra căruia ne oprim cu observațiile noastre, facem un prim popas peste rândurile semnate de Liviu Bogdan intitulate ***"Semnificația unei alegeri"***, cu privire la rosturile de viitor ale Episcopiei Ortodoxe Române din America odată cu recenta alegere a noului Vlădică care să-i păstorească pe credinciosii români din America de Nord, alegere considerată ca o adevărată *"biruință a ideii crestine asupra păgânismului si asupra rătăcirii"*, tânărul Păstor Valerian Trifa fiind garanția supremă prin trecutul său, ca reprezentant de seamă între conducătorii tineretului naționalist crestin român din țară[2)]. ***"Românii în exil si lupta anticomunistă"*** este prima parte si titlul unui articol de largă

cuprindere pe care îl semnează Dem. Gh. Nolla în paginile revistei, analiză a stărilor de lucruri si a cadrului optim de împotrivire si rezistență, iar Arh. Ovidiu Coatu descrie într'o privire generală ***"Casa Românească"***, alături de mai multe înfățișări grafice reprezentative; tot aici întâlnim un fragment reprodus din **"Cartea Căpitanilor"** de Ernest Bernea si luăm cunostință, printr'o dare de seamă ***"Dela latină la limbile romanice"***, de activitatea academică a Prof. Dumitru Găzdaru în cadrul Universității din Buenos Aires, fiind informați că a ținut la 21 August o prelegere cu titlul "Aventuras del Latin y Origenes de las Lenguas Romanicas", ca introducere a cursului de specializare "Origenes Neolatinas" organizat de Facultatea de Litere si Filosofie si Institutul de Literaturi Neolatine, urmând ca la 6 Septembrie 1951 să susțină o conferință despre originea limbii si literaturii române cu titlul: **"Rumania, isla de la latinidad en el mar eslavo"**. ***"El amor como principio politico"*** (Iubirea ca principiu politic) se intitulează articolul care sintetizează prin câteva extrase două discursuri ale Presedintelui Argentinei, Juan Peron, în primul număr de la începutul celui de-al doilea an de apariție (Ianuarie-Februarie 1952), urmat de prima parte a capitolului întâi din studiul cuprinzător despre ***"Contribuția Românilor la progresul cultural al slavilor"*** pe care îl semnează Prof. D. Găzdaru, studiu pe care îl dedică profesorilor săi dela Universitatea din Iasi, Al. Philippide si Ilie Bărbulescu, preliminariile abordate fiind relațiile culturale slavo-române, contribuțiile cercetătorilor slavisti români sau ale celor străini, tendințele sovine de interpretare ale unora privind influența slavă asupra poporului român sau *"elucubrațiile pseudo savanților bolsevici"*, desprinzându-se la finalul acestei părți constatarea indubitabilă că *"pe date filologice, istorice si arheologice… slavii n'au contribuit cu nimic, în epoca originilor, la plămădirea individualității noastre spirituale"*. În continuare, ținem să subliniem din sumar articolul semnat de redacție (atribuit lui D. Găzdaru) intitulat ***"O datorie de onoare față de memoria lui Dragos Protopopescu"***, cu o scurtă prezentare a cunoscutului om de cultură, a operei si serviciilor sale în slujba Legiunii si naționalismului românesc, suspendat în 1938 pe timp de doi ani dela catedra din Cernăuți de *"regele culturii"* (sic!), Carol al II-lea, internat în lagărul dela Ciuc si mai apoi eliberat *"pe baza unei simple declarații de supunere, față de legile statului"*, după semnarea ei. Autorul insistă că noua conducere legionară din toamna anului 1940, a comis o nedreptate în privința Prof. Dragos Protopopescu neatribuindu-i catedra sau, la reapariția sa, conducerea ziarului **"Buna Vestire"** al cărui Director fusese, si publică în acest sens trei puncte din memoriul pe care, indignat, Dragos Protopopescu l-a adresat conducerii legionare din acel timp. Probabil că în cazul Prof. D. Protopopescu s'a săvârsit o greseală, dar nu ținem să însusim celelalte considerente circumstanțiale pe care autorul le acreditează cu privire la *"Seful"* conducerii legionare, care nu sunt decât simple erori de gândire si poziționare a liniei dizidente din sânul Miscării Legionare. Un frumos medalion în *Notele* revistei pe care îl semnează D. Găzdaru cu titlul ***"O figură românească: A. Philippide"***, ne înfățisează câteva aspecte hazlii din viața concentrată a profesorului de filologie românească însărcinat de Academia Română să redacteze *Dicționarul Limbii Române*, D. Tăroiu, la rubrica dedicată **Culturii Românesti în Exil** face o prezentare a ***"Bibliotecii Române"*** din Freiburg (Germania), *"cea dintâi instituție românească de acest fel, în exil"*, înființată la 1 Mai 1949 *"din inițiativa, strădania, si stăruința d. prof. Virgil Mihăilescu"*, acelasi autor oprindu-se în acest spațiu si asupra volumului de versuri **"Drumuri prin Furtună"** apărut în luna Decembrie 1951 la Madrid sub semnătura poetului Aron Cotrus, *"poetul inspirațiilor bărbătesti, înalte, dure ca si versurile sale"*, rapsodul, cântărețul *"suferințelor unui neam nefericit, care, si atunci când a avut norocul să fie adunat sub ascultarea acelorasi legi, a trebuit să-si plângă feciorii aruncați în temniți, sau asasinați pe la răspântii"*, bardul care si aici îsi ridică strigătul de jale la barbariile nevolnicilor din țară, plânge în versurile sale suferința,

mistuit de dorul momentului întoarcerii: *"Dus de volbura-mi grea / ce spre tine se pierde, / glia-ți s'o calc as mai vrea, / cu pas încă verde…"* Prezentarea periodicelor din exil se concentrează în această ediție asupra revistelor **"Însir'te Mărgărite"** de sub direcția Prof. dr. I. G. Dimitriu, **"Vers"** (*"scrisă cu talent si cu mult bun simț de un grup de tineri"* avându-l în frunte, ca animator, pe Nicolae Novac), **"Vatra"** de la Roma condusă de Petre Vălimăreanu sau **"Îndreptar"** din Germania sub îndrumarea lui Gh. Racoveanu, pentru a enumera doar o parte dintre ele. ***"El fin ultimo de la Nacion"*** (Țelul final al Neamului), este titlul unui sub-capitol din vol. **"Pentru legionari"** de Corneliu Codreanu, tradus si publicat în limba spaniolă în deschiderea nr. 2 (II) al revistei pe lunile Martie-Aprilie 1952, un număr amplu si divers apărut în preajma Sărbătorilor Pascale, urmat de articolul intitulat ***"Cristos a Înviat!"*** în care autorul ce semnează cu inițialele I.G. (Ilie Gârneață), ține să se adreseze, la final, plin de speranță, exilaților: *"Grupul dela 'Cuget Românesc' unindu-si rugăciunile, către Cristos Dumnezeu, cu ale fraților Români pribegi pe întinsul pământului, crede azi mai mult ca oricând în eliberarea si învierea Neamului Nostru* *căci a înviat Cristos semănând în toată lumea si până la sfârsitul lumii speranța. Speranța că nu vom mai fi striviți sub piatra nedreptății, oricât de mult ar apăsa peste trupurile noastre slabe. Si plini de curaj trimite tuturor crestinescul salut: Cristos a înviat!"*. În acelasi context, structurată sub titlul ***"Isus si Pastele în poezia română"***, ținem să înscriem aici si frumoasa antologie din partea a doua a revistei, cuprinzând versuri semnate de Alexandru Vlahuță, George Cosbuc, Nichifor Crainic sau Mihail Celarianu, pentru a-i aminti doar pe acestia din marele număr al celor inclusi în sumarul ei. Câteva note de interes, *"pe marginea unui studiu"*, îmbogățite cu numeroase ilustrații despre ***"Biserica Românească"***, tipul si cadrul ei architectural în diverse zone ale țării, expune în parcursul mai multor pagini Ovidiu Coatu, pictor si arhitect, urmat de Prof. D. Găzdaru care continuă prezentarea primului capitol[3)] al lucrării sale ce tratează ***"Contribuția Românilor la progresul cultural al slavilor"*** publicat în primul număr din Ianuarie-Februarie 1952 (II), pp 3 – 18, partea finală a acestuia urmând să vadă lumina tiparului în ediția viitoare a revistei, iar în continuare si următoarele capitole (II-V) care se extind astfel în paginile ei până în cursul anului 1954 (IV, Nr. 1, Iulie). ***"Realități crude – Dela Teheran si Yalta la Lisabona"*** se intitulează analiza pe care o face Dr. M. I. Dumbravă asupra bazelor politice de expansiune comunistă în lume, imperiul moscovit beneficiind indirect de inabilitatea Occidentalilor de înțelegere reală a pericolului pe care îl reprezintă comunismul sovietic, contribuind prin tratatele de împărțire a lumii dela Teheran si Yalta la distrugerea multor popoare căzute astfel în vasalitatea sovieticilor: *"În disprețul celor mai elementare sentimente de umanitate, de care se face atâta caz, desi se cunosteau suferințele popoarelor de sub tirania sovietică (care dura din 1944), Occidentalii au subscris, în 1947, cu mâna lor, abandonarea a 110 milioane de ființe umane în robia comunistă"*, luând ca exemplu individual cazul țării noastre, care, *"după semnarea tratatului de pace, a pierdut independența, Regele detronat, Țara sovietizată si sute de mii de oameni: închisi, deportați sau ucisi!"* Sunt amintite formele de infiltrare ale agenților comunisti în Vestul liber, necesitatea ca Pactul Atlanticului să devină *"o realitate, pentru apărarea civilizației si corijarea erorilor diplomației"* si urgentarea *"doborârii definitive a comunismului, omenirea plătind cu milioane de jertfe, râuri de lacrimi si munți de suferinți erorile politicei si diplomației țărilor occidentale"*. Un argumentat răspuns sub titlul interogator ***"Subversivi?"*** semnează D. Tăroiu articolului *"Gardism si Libertate"* apărut la 28 Dec. 1951 în "Foaia Poporului" din Cleveland, în care autorul restabileste adevărul cu privire la Miscarea Legionară în fața *"iesirilor deplasate"* si *"invectivelor perimate"* ale foii sus amintite, un fel de "scînteie" comunistă în America susținută cu fonduri de regimul de pe malurile Dâmboviței. Mai reținem în cuprinsul acestui număr, *Notele* din care luăm cunostință de

activitatea colaboratorului revistei, arhitectul, pictorul si scriitorul Ovidiu Coatu, *"Diplomat al Facultății de Arhitectură din Bucuresti si asistent al acestei facultăți", "trimis să se desăvârsească în mediul artistic al Italiei, fiind admis în urma unui concurs. În Mai 1941 reuseste să urce treptele Academiei Române din Roma, acea instituție de cultură creată de Vasile Pârvan, în care s'au format o serie de personalități ale culturii naționale. În Roma, două expoziții de pictură, foarte reusite, cu laude superlative în presă, îl consacră definitiv ca pictor, iar un proect de reconstrucție a stadionului de pe Palatin, al lui S. Sever… îl clasifică între arhitecții de înaltă scoală… Refugiat în Argentina împreună cu alți frați de suferință, îsi continuă activitatea…"*, ultima sa manifestare artistică, pe solul Argentinian, reprezentând-o *"expoziția de pictură organizată la Sediul central al Arhitecților din Buenos Aires"* care îl defineste *"ca pe un desăvârsit maestru al penelului"* – vezi nota cu titlul ***"Un ambasador al Artei Românesti"***.

Grafică de Ovidiu Coatu (coperta verso)

Cultura Românească în Exil, spațiul de cunoastere si dezbatere a activităților culturale ale diasporei, ne aduce la cunostință în rubrica dedicată *Cărților* de tipărirea în Ed. "Cartea Pribegiei" din Argentina, la finele anului 1951, a piesei de teatru *"Iphigenia"*, autorul ei, Mircea Eliade[4)], fiind *"unul dintre puținii discipoli ai lui Nae Ionescu"*: *"Scrisă 'în amurgul tinereții' sale* – arată Dem. Gh. N(olla) în partea a doua a prezentării, – *'Iphigenia' d-lui Mircea Eliade marchează pentru literatura română, începutul schimbării unei atitudini dincolo de estetism ori modă literară. Este vorba de o viziune română, în special, a creației, cu rădăcinile în 'Mesterul Manole', dar nevalorificată până acum pe plan artistic"*. Cadrul acestui mit de sacrificiu ni-l exemplifică în continuare autorul rândurilor prin generația tânără care *"nu numai că a pus ideea de jertfă la baza oricărei încercări de clădire a omului românesc, ci a si împlinit această jertfă"* exprimată în fondul si înțelesul baladei populare a Mesterului Manole. Tot la această rubrică este prezentat volumul de poeme intitulat *"Analiza Cuvântului Dor"* de Stefan Baciu apărut în editura amintită mai sus, fiind exprimate considerații dure asupra conținutului poemelor, dar si a poetului socialist *"activ colaborator la 'Libertatea' condusă de Lothar Rădăceanu si Gaston Beuvo (Serban Voinea)… după năvălirea Rusilor în Țară"*, punând în suspensie poziția sa de *"rezistent"* în exil. Din secția muzicală aflăm de tipărirea la începutul anului, în atelierele Editurii "Julio K." din Buenos Aires, a albumului *"Nostalgie – Zece cântece de inimă albastră"*

de J. Nello Manzatti, suntem înstiințați de activitățile Dirijorului Jean Constantinescu si este prezentat poemul simfonic "Doina" pentru cor si orchestră de Remus Țincoca pe versurile poetului Aron Cotrus. Rubrica ce examinează evoluția presei românesti în exil, ocupă si ea un spațiu adecvat în această ediție, oprindu-se la revistele **"Însemnări"**, **"România"** si **"Curierul Crestin"** din Argentina, **"Solia"** din Cleveland publicată de Episcopia Ortodoxă Română din America, **"Patria"** si **"Îndreptar"** din Munchen, sau ziarul **"La Nation Roumaine"** din Paris.

Alte sublinieri din parcursul evolutiv al revistei; astfel, în tematica legionară: ***"Disciplina si Dragostea"*** de Corneliu Codreanu (II, Nr. 1, 1952, extras din vol. **"Pentru Legionari"**); ***"Un sfert de veac de la înființarea 'Legiunii Arhanghelului Mihail' – 1927 – 24 Iunie – 1952"*** de Ilie Gârneață (II, Nr. 3, Mai – Iunie 1952). Privind alte aspecte: ***"Începutul clarificărilor"*** iscălit de Liviu Bogdan (un rechizitoriu aspru si documentat cu privire la actul dela 23 August 1944 care *"a însemnat falimentul Statului Român, a Instituțiilor sale în frunte cu Regalitatea si chiar a Partidelor Democratice care s'au străduit să-l făptuiască"* (II, Nr. 3, Mai-Iunie 1952); ***"Spătarul N. Milescu (Cu unele date necunoscute cercetătorilor români)"*** semnat de Av. Mile I. Lefter (II, Nr. 4 – 6, Dec. 1952); ***"Românii în monumente literare si istorice din evul mediu"*** de Prof. Dumitru Găzdaru (referințele prezentate în acest studiu fiind – după cum precizează autorul în introducerea sa – de două feluri): *"1. Cele deduse prin comentarea lingvistică a diferitelor nume de locuri si persoane întâlnite în documentele interne sau externe"* si *"2. Notițele directe… aflate în monumentele literare si istorice, occidentale sau bizantine"*, adunate si concentrate într'un manuscris (*"corpus complet"*) intitulat "Stiri despre Români până în sec. XIV"[5)] al Prof. Al. Philippide, *"care însă a rămas inedit din cauza morții autorului"*, cele culese pentru sec. IX-XII din unele izvoare armenesti de orientalistul român A. Decei în Anuarul Institutului de Istorie Națională din Cluj, VII (1936-1938), Bucuresti 1939, pp. 412-581, sau de A. Sacerdoțeanu în lucrarea "Considerații asupra Istoriei Românilor în Evul Mediu", Bucuresti 1936, *"afară de notițele… întâlnite mai mult întâmplător în diferitele lecturi din timpul acestui exil"* ale autorului, Prof. Dumitru Găzdaru, parte dintre ele discutate într'o altă cercetare "Referencias medievales a los Latinos de Oriente en Monumentos Germanicos y Romanicos" apărută în Estudios Germanicos, Boletin N. 10, Buenos Aires, 1953 (IV, Nr. 2, Dec. 1954). În cadru arhaic, presărate cu regionalisme si mult umor, sunt amintirile din lumea copilăriei pe care ni le destăinuie Toader Ioras în acelasi număr de mai sus al revistei sub titlul ***"Prostii"***, urmate de *Cronica* (semnată "Observator"), care se ocupă de ***"Literatura în R.P.R. – Tinerețe fără bătrânețe…"***, pe marginea unui articol apărut în revista "Viața Românească" de la Bucuresti anunțând triumfant *"încadrarea în frontul poeziei"* a vechiului poet Demostene Botez, mai precis, alinierea acestuia la metastaza si propaganda versificată dizgrațioasă de proslăvire a "realizărilor" regimului si a "oamenilor muncii", pe care-i înfățisează în slava si lumina proletcultistă caracteristică: *"Când am intrat pe poarta mare, / În zarea iernii albăstrue, / Mă 'ntâmpinară, în statue, / Un muncitor si-o muncitoare… / El, c'un ciocan automat… / Ea, cu o secere de fier…"*. Desigur, din scheletul compoziției, nu putea lipsi scârnava si imanenta împerechere a secerei si ciocanului, altfel *"încadrarea în frontul poeziei"* a bătrânului poet (cum o cataloga buclucasa revistă bucuresteană), ar fi fost incompletă…

Sumarul celor 18 numere apărute se opreste la anul VI, vol. 6, 1957-1958, când, din păcate, se încheie si cariera revistei care, prin opiniile exprimate si studiile academice publicate cu atâta sacrificiu, a făcut cunoscută cultura românească în exil si a adus un aport substanțial, prin

paginile antologice din operele scriitorilor români, la prezentarea si înțelegerea nealterată a fondului spiritual si cultural specific românesc si la propășirea lui în exil.

Nicolae NIȚĂ

1)____

– Dumitru Găzdaru: Născut la 18 Ianuarie 1897, în comuna Grivița, județul Ialomița. Studii secundare la Galați si Iasi, superioare la Universitatea din Iasi (1922), Marburg si Roma. Membru al Scolii Române din Roma (1929-1931); Asistent la catedra de filologie romană a Universității din Iasi (1924-1930); Conferențiar (1930-1935); din 1934, Profesor titular al catedrei de limbi si literaturi romanice (Facultatea de Litere si Filosofie) de la aceiasi Universitate (vezi si colaborarea acestuia la revista de filologie **"Arhiva"** din Iasi sub conducerea Prof. Ilie Bărbulescu, în 1939 fiind dealtfel cooptat si în comitetul ei director). Suspendat de la catedră la data de 1 Mai 1938, i se fixează domiciliu forțat, după care este închis în lagărul de la Miercurea Ciuc si Vaslui. Este reintegrat în învățământ la 1 Octombrie 1939, iar în toamna anului 1940, face parte din Comisia de revizuire a membrilor corpului didactic din învățământul superior condusă de rectorul Politehnicii Bucuresti, Prof. Eugen Chirnoagă. Director al Scolii Române din Roma (1940–1941) si Profesor la Institutul de Filologie Romanică al Universității din Roma (1942-1946). Refugiat în Argentina din anul 1949, funcționează zeci de ani ca profesor emerit al Universităților din Buenos Aires si La Plata. Moare în 1991, la Buenos Aires, cu ultimul gând la țara visurilor dragi ce l-au învăluit de-a lungul greilor si numerosilor ani de exil.

2)____

– Prin alegerea sa, prin schimbarea canonică si încetarea dependenței Episcopiei Ortodoxe Române din America de Patriarhia de la Bucuresti, chiar dacă la început nu a pus capăt relațiilor tensionate între credinciosii români ai Americii de Nord (întreținute în diverse forme prin agenții săi de regimul comunist), totusi ea s'a dovedit a fi una dintre cele mai prodigioase de-a lungul celor 32 de ani de păstorire arhierească, Vatra Românească din Michigan devenind o adevărată *Vatră de Spiritualitate Crestină si Românească în Exil*.

3)_____

– Titlurile capitolelor acestui studiu la care facem referință publicate în revista **"Cuget Românesc"**: I. *Migrațiunile păstoresti ale Românilor si difuzarea printre Slavi a civilizației românesti legată de păstorit. – Influența românească în lexicul, toponimia si onomastica Slavilor. – În folklor*. II. *Epoca slavonismului bisericesc. Slavonismul cultural impus Românilor din considerații de sfințenie. – Aspecte ale superiorității culturale românesti: tiparul. – Țările Românesti protectoare ale culturii slave si ale ortodoxismului*. III. *Eliberarea de slavonism prin întărirea contactului cu Occidentul: Catolicismul, Umanismul, Reforma. – Primele traduceri în limba națională. – Ideia latinității. – Cultura latină la noi si la Rusi.* IV. *Renasterea bulgară. Sprijinul românesc. – Aportul românesc la crearea culturii moderne bulgăresti.* V. *Personalități de origină românească în cultura rusă*.

4)_____

– În lămurirea pe care o face la începutul lucrării, Mircea Eliade arată că această piesă în trei acte *"a fost scrisă în Decembrie 1939 si, desi acceptată de Comitetul de Lectură al Teatrului*

Național din Bucuresti în Martie 1940, n'a putut fi reprezentată decât la 10 Februarie 1941", singura reprezentație publică de altfel (credem), evenimentele intervenite, de cenzură acerbă si prigonire, împiedicând (din prudența maximă extinsă asupra intelectualilor legionari) alte reprezentații ale ei.

5)_____

– Provenite – după cum ne indică Prof. D. Găzdaru – din cercetările publicate de N. Drăganu, "Românii în veacurile IX-XIV pe baza toponimiei si onomasticei", Bucuresti, Academia Română, 1933, si cele ale Prof. Alexandru Marcu în "Riflessi di storia romena in opera italiane dei secoli XIV e XV" din Ephemerias Dacoromana, I, Roma 1923.